

Værelset. Endelig kom han selv kjørende med sex gule Heste for sin Vogn, en smuk og magnifiqué Hærrer! Han saae baade fornem og naadig ud, alligevel syntes mig, at der var noget Modbydeligt hos ham. Han smilte mig saa vammelsødt og plirede med sine Øine, som om han saae imod Solen. Han bukkede for hver især af Herskabet, men det syntes som han kun bukkede for at reise sig høiere i Veiret. Da han kom til Frøken Sophie, steg lidt Blod op i hans blege Ansigt, og han hvidskede eller læspede en lang fransk Kompliment. Ved Bordet vendte han næsten ikke sine Øine fra hende, ikke engang naar han talte med Andre. Hun skottede imellem over til ham; men jeg brændte min Haand paa Tallerkenerne, saa den idag er fuld af Vabler; gid det var det eneste Sted, jeg havde ondt!

Thiele, den 20de Nov. 1711.

Jo! det er sikkert nok; der bliver en Mariage af. Man behøver allene at attendere den naadige Frue. Naar hun seer paa Frøken Sophie, lægger hun Hovedet tilbage som en And, naar den har faaet Kroen fuld, vender Øinene og lukker dem imellem, som om hun vilde ret straxen falde i Søvn, og saa snaddrer hun: „*un Cavalier accompli, ma fille! n'est ce pas vrai? et il vous aime, c'est trop clair?*“ Ja desværre, det er klart nok; og hun elsker ham igjen, det er ogsaa klart. Gid hun maatte blive lykkelig.

Thiele, den 4de Decbr. 1711.

Endnu har hans Excellence ikke profiteret for meget af Jagten: to Gange har vi været ude; men hvergang er han bleven keed af det paa Halvveien. Der er et Stykke Vildt hjemme paa Gaarden, det drager ham til sig som en Magnet. Ak! Gid jeg var blevet i Kjøbenhavn!

Thiele, den 8de December 1711.

Idag blev Mariagen declareret, og idag 8 Dage skal Brylluppet staae. Hvor skal jeg skjule mig saalænge? jeg holder det aldrig ud; naar han lægger sin Arm om hendes Liv, er det som En stak mig i Hjertet med en Kniv —

Du milde Himmel! Jeg troer, Jens er ligesaadan faren som jeg; da jeg sagde ham det om Mariagen, stødte han sin Bøsse saadan imod Jorden, at Kolben sprang isykker, og derpaa rendte han med Stumpen ud i Heden. Saa er jeg da ikke den eneste Nar i Verden.

Thiele, den 16de December 1711.

Frøken Sophie har faaet Børnekopperne. Ak! hvor skjæler jeg for hendes Liv! Gid jeg maatte døe istedet for hende; men jeg kan jo ikke faae denne Sygdom mere end een gang. Hendes deilige Ansigt er gandske fuldt af Vabler.

Thiele, den 13de Marts 1712.

Saa har jeg atter reist mig fra mit lange Sygeleie. Jeg troede, det skulde blevet det sidste, og sukkede af Hjertet til min Gud om Forløsning. Men jeg skal vandre endnu en Stund i denne Jammerdal — det er hans Villie — den skeel! — Det er for mig, som om jeg var opstanden fra de Døde, og jeg tykkes at denne tre Maaneders Sygdom har varet i tre Aar. Igaar saae jeg hende første Gang siden jeg blev lagt ned, og det med en god Contenance; næsten skulde jeg troe, at Sygdommen havde taget min daarlige Forlibelse med sig.

Hun var lidt bleg, og jeg syntes ikke, at hun saae ret fornøjet ud. Desværre! hun har nok ikke synderlig Grund dertil. Hans Excellence er vist en stor Libertiner; jeg saae nu nylig igjennem Sprækken paa min Dør, at han tog fat

Gud glæde deres Sjele i Himmerige! Hist henne er Hr. Søren's Grav, der groe allerede Tidsler paa den – dem maa jeg dog rydde bort!

Thiele, den 13de Decbr. 1712.

Fruens Pige har bekommet sig en liden Søn. Hun har udlagt en Kniplingskræmmer – men hele Gaarden veed nok, hvem den Skyldige er. Den unge Frøken har selv ralle-ret dermed. Jeg veed ikke, hvordan hun kunde; men hun tager sig Verden let – jeg er ikke af den Natur.

Thiele, den 27de Februar 1713.

Drømmer jeg, eller er jeg vaagen? Har mine Sandser du-peret mig, eller var hun virkelig min? Jo! hun var min – jeg har favnet hende med disse mine Arme, hun har hvi-let ved mit Bryst, og bedækket mit Ansigt med Kys – med hede Kys – nu vilde jeg gjerne døe, saa lykkelig kan jeg aldrig blive meer. Men nei! Hvorlunde er det fat med mig? hvad har jeg gjort? ah, jeg veed ikke, hvad jeg skrivel – jeg frygter, jeg er vanvittig.

Thiele, den 5te Marts 1713.

Lad mig kalde tilbage i min Hukommelse disse douce Øieblikke! Lad mig ret overtænke, hvor lykkelig jeg var; det er først nu, jeg begynder at opvaagne som af en Ruus. – Herren kom hjem fra Jagten, og Jens var bleven i Skoven for at kaste Tax ud, som sad fast i en Grav. Jeg vidste vel, at han ikke kom hjem før Dag, og saa fik jeg isinde at ligge i mit forrige Kammer. Jeg var netop indslumret, da jeg blev vækket ved et Kys. Forskrækket reiste jeg mig og vilde raabe: da følte jeg en blød Haand paa min Mund, og en Arm om min Hals, og en sød hvidskende

29

paa Fruens Pige, og det paa en meget indecent Maneer. O den stakkels Frøken! Var jeg Hs. Excellence, jeg skulde tilbede hende som en Engel udaf Himmelen.

Thiele, den 1ste Mai 1712.

Hs. Excellence er reist bort, og har ladet sin Kjæreste blive her tilbage. Han var nok allerede keed af hende, og – Gud forlade mig det! – troer jeg ikke ogsaa hun af ham. Hun længes da ikke efter ham; thi hun er ligesaa munter og *vivre* som før, ja næsten mere; men alligevel af og til ligesom lidt hoffærdig. Sommetider taler hun til mig som til en Stodder, og sommetider, som om jeg var hendes Ligesemand. Jeg troer hartad hun vil have mig til Bedste – jeg fattige Stakkell! Jeg er ikke bleven klog endnu, for hun kan gjøre mig glad og bedrøvet ligesom hun vil.

Thiele, den 3die Juni 1712.

Mit Helbred faer jeg aldrig mere; min Ungdoms Mun-terhed er gandske borte. Jeg er tung og mat i mit hele Væsen og ingen ret Lyst har jeg til nogen Ting. Jeg gider ikke jage, og jeg gider ei heller læse: min Bøsse og min Ovidius ere begge lige støvede. Fransken, som tilform var blevet mig saa plaisant, kan jeg hverken lide at læse eller høre – det er et falsk Tungemaal!

Thiele, den 24de Juni 1712.

Jeg har byttet Kammer med Jens. Han vilde endelig have mit, for han torde ikke ligge ud til Kirkegaarden, den Tossel! Der skal han jo dog engang ligge for bestandig. Jeg er vel fornøjet med Byttet, her kan jeg fra mit Vindue see mine kjære Forældres Grave – de ere vel forvarede –

28

Stemme – Himmell! det var hendes – hendes, jeg ikke tør nævne. Da – da – o, jeg Synder! jeg forstokkede Synder! jeg har forraadt min Herrel! og jeg kan ikke engang ret af Hjertet fortryde det. Hvergang jeg vil gjøre Poenitente, forhindres jeg af en lønlig Fryd, som spotter min Anger. Jeg følger det: jeg længes efter at repetere den Misgjerning, jeg burde forbande. „Evindelig mini!“ vare de første Ord, jeg kunde fremføre; men da rev hun sig med et let Skrig af mine Arme, og – jeg var allene. Døren knirkede, og jeg reiste mig overende i Sengen; jeg var i Tvivl om det ikke altsammen var Spøgerie. Ak! hvorfor flygtede hun? hvorfor kom hun da selv ukaldet, ufristet? Har hun elsket mig som jeg hende, taus, inderlig, brændende?

Thiele, den 6te Marts 1713.

O Verden! Verden! hvad er du falsk! Ærlighed er plat forsvunden, Dyd og Ære traadt under Fødder! Dog hvorfor vil jeg beklage mig? er jeg bedre end han? Er min Synd mindre, fordi jeg troer, at min Kjærlighed er større? – Ah, jeg faaer min fortjente Løn, vi ere lige gode, den ene forraader den anden. – Ha! Du falske Qvindel! Du Potiphars Hustru! derfor var det, du skreg og flygtede, da du hørte min Røst. Det var altsaa gammel Vane – kjendt Vei, da du søgte min Seng – nei, Jenses Seng! Gammel Kjærlighed, gammel Synd! mens jeg tilbad dig, mens jeg beskuede dig med Ærefrygt som en hellig Engel, har du bolet med min Medtjener!

– Det var Midnat. Drukken af søde Erindringer vankede jeg om i Haven. I en mørk Gang saae jeg noget røre sig – det bares mig for, at det maatte være hende. Med hastige Skridt ilede jeg derhen – det var hende! ja, det var hende, men hvorledes fandt jeg hende? paa Jenses Skjød, med Armene om hans Hals – hurtigen foer de fra

hinanden, og jeg stod som om jeg skulde synke i Afgrunden. Solen fandt mig paa samme Sted; jeg frøs – jeg bævede som et Espeløv. O du usle, du falske, du fordærvede Verden!

Thiele, den 9de Marts 1713.

Jeg har seet hende første Gang siden hiin syndefulde Nat. En hastig Rødmme foer over hendes Ansigt, hun kastede sine Øine rundt omkring i Stuen, for ei at see paa mig. Jeg følte, at jeg blev baade kold og varm. I det Øieblik vi vare allene, gik hun mig hastig forbi og sagde med halvt tilkukkede Øine: „Silence!“ Hun var ude af Døren, inden jeg ret følte Trykket i min Haand.

Thiele, den 13de April 1713.

Alt er opdaget! Herren, Fruen, hele Gaarden veed det, og det er Mamsel Lapouce, som har opdaget og røbet dem. Den unge Frøken vilde gjerne raillere med hende, men det skrev hun bag Øret. Ingen har kundet mærke paa denne listige Qvinde, at hun forstod et Ord Dansk, og derfor har de engang uforsigtigen i hendes Nærværelse sagt Noget, hvoraf hun fik Vinden. Hun har nu gaaet saa længe paa Sporet, indtil hun rigtig har faaet det redet ud, og keget dem i Lei. Himmell! hvilket Oprør her blev! Naadig Herren løb med sin Bøsse omkring som en Rasende for at skyde Jens; men Jens var allerede paa sin Hest og langt borte. Den unge Frøken blev lukket ind i Hjørnestuen, at Herren ikke skulde forgribe sig paa hende. Ak Himmell! Hvad Ende skal dette faae? Jeg skjælver hvergang jeg hører hans Stemme. Min Samvitighed fordømmer mig, og gjør mig til Cujon. Anger og Frygt har saaledes betaget mig, at Kjærlighed og Jalousie var reent forjaget af mit Bryst. Ak! Gid jeg var femten Mile under Jorden!

Thiele, den 14de April 1713.

Jens har været her. Han kom i Nat ind i mit Kammer, for at høre, hvorledes her stod til. Han var som et drukken Menneske, grød og bandte imellem hinanden. „Røb ikke, at jeg har været her, sagde han idet han gik: ellers er Du et dødsens Menneske!“ Han skulde vist holde Ord; jeg skal nok vogte mig. Men hvad mon han egentlig vil? han veed det vel ikke selv.

Thiele, den 17de April 1713.

Den unge Frøken er bortel inat er hun echapperet ud af Vindue. Jens har sikkert været her og hentet hende, for En har ved Midnatstid mødt to Personer paa een Hest, men formedelst Mørket kunde han ikke see, om de Begge vare Mandspersoner. Det var paa Viborgveien, og vi har været ude hver Mand hele Dagen for at fæde. Vi ere komne tilbage uden at finde dem. Jeg fik Nys om, at de vare komne over Skiern Broe, men jeg skal vel tage mig vare for at komme dem nær. Ak! ak! den Verden, vi leve i! Min arme Herre! Han tager vist sin Død derover. Han ligger, og intet Menneske maae komme til ham.

Thiele, den 20de April 1713.

Idag blev jeg kaldet til naadig Herren. Ak! Du milde Frelser! Hvor bleg og henfalden han var! Han lever ikke, det kunde jeg grandgivelig see. „Morten! sagde han, da jeg traadte ind: er det Dig? Kom hid til mig!“ Saasnart jeg hørte hans Stemme, brast jeg i Graad. Før var det, som om han talte ud af en Tønde, og naar han raabte ud af den store Dør: „Morten! Kom med Hundene!“ Saa var det som Gaarden skulde falde, og Høns og Ænder fløi forskrækkede omkring. Men nu talte han saa sagte, saa mat, at mit Hjerte var færdigt at briste. „Morten! sagde han:

har Du ingen Snepper seet?“ – „Nei, naadig Herre! svarte jeg hulkende: Jeg har slet ikke været ude.“ – „Naa, har Du ikke? sagde han: Jeg skyder ingen flere!“ – „Ak jo! svarte jeg: Gud kan endnu hjælpe!“ – „Nei, Morten! sagde han: med mig er det snart ude. Ja, havde jeg endnu havt Kresten!“ Her trykkede han to Taarer ind igjen i de hule Øine. „Hvor er Vaillant?“ spurgte han. – „Han ligger ved Kaminen,“ svarte jeg. – „Kald paa ham,“ sagde han. Hunden kom og lagde sit Hoved paa Sengestokken. Herren klappede ham længe og saae vemodig paa ham. „Du har været mig en tro Svend, sagde han: Du har ikke forladt mig. Naar jeg er død, skal Du skyde ham og begrave ham under den store Ask udenfor Kirkegaarden, men skyd ham godt, og lad ham ikke mærke, hvad Du har isinde – lov mig det!“ – „Ja, naadig Herre!“ svarte jeg. – „Han skal ikke i fremmed Være,“ sagde han, idet han sank tilbage paa Pudsen: „Min Skydehest og Donner (det er hans Livbøsse) og mit Gehæng, skal Du have; min Blis maa Du aldrig skille Dig ved; naar han bliver saa gammel, at han ikke kan æde længer, saa skal Du skyde ham.“ – „Ja, kjære Herre!“ svarte jeg; jeg kunde neppe for Graad. – „Og der, sagde han: ligger en Tut paa Bordet, den skal Du have for Din tro Tjeneste. – Gaae nu, Morten! og bed til Gud for min syndige Sjell!“ – Jeg kyste hans Haand, som han rakte mig, og tumlede ned i mit Kammer – o! Gud skjenke ham en salig Ende! Han var mig en god og naadig Herre!

Thiele, den 3die Mai 1713.

Saa er han da ogsaa hjemfaren! Nu har jeg ingen Ven mere paa Jorden. – Her vil jeg ikke blive; jeg maa ud i Verden, at skille mig ved mine melankoliske Tanker. – Stakkels Vaillant! da jeg tog Bøssen, sprang han saa glædelig omkring, han vidste ikke, at jeg førte ham til Dø-

den. — Neil saadant et Skud gjør jeg aldrig i mine Dage; da jeg spændte Bøssen, og han hørte Knækket, begyndte han at logre og see sig om, han ventede et Stykke Vildt, og tænkte mindst paa, at det gjaldt ham selv. Da Krudtet tændte, og han krummede sig i Dødens Krampe, var det som om mit Hjerte skulde vælte ud af mit Bryst. O! min kjære salige Hæder! Det var den sidste, den tungeste Tjeneste, jeg viste Dig.

Til Sejls under Thunøe, den 17de Mai 1713.

Andengang — kanske Sidstegang — siger jeg dig Farvel, mit kjære Fødeland! Farvel du grønne Skov! du brune Hede! Farvel alle mine Ungdoms Glæder! Lettere om Hjertet var jeg, da jeg for tvende Aar siden pløiede disse vilde Bølger: da havde jeg min gode Hæder; nu er han i Graven, min Junker ligesaa, og hun — som jeg gjerne vilde glemme — drager om i den vide Verden, Gud veed hvor og hvorledes. Ogsaa jeg skal prøve Lykkens Spil, og æde mit Brød blandt Vildfremmede. Ja! Krigen vil jeg prøve! den gier Brød eller Død! Blis og jeg skal følges ad, han er min sidste Ven paa Jorden.

Sverrig, den 13de Juni 1716.

Her sidder jeg en fangen Mand i fremmed Land. Saalangt har min Kaarde hjulpen. Min Oberst og jeg gjorde lyst mellem Fjenderne; men vi vare kun to mod ti. Ak! min gamle Blis! Du maatte døe — gid vi havde fulgtes ad!

Stockholm, den 14de August 1717.

Saaledes skal det ikke blive ret længe! De har slæbt mig omkring fra en Fæstning til en anden; fristet og truet mig, at jeg skulde tage Tjeneste, men hellere vilde jeg

svælte tildøde i et underjordisk Fængsel, end fægte mod min rette Konge og Hæder. Endnu hellere vilde jeg have min Frihed. Jeg vil forsøge det, og enten finde den eller Døden!

Norkjøping, den 3die Februar 1718.

Saa blev jeg alligevel svensk Soldat! hvor længe jeg end hyttede mig, og skjulte mig som et jaget Vildt i Skove og Klipper, saa fandt de mig dog. Hvad skulde jeg gjøre? Bedre under Guds frie Himmel mellem Kaarder og Kanoner, end mellem et Fængsels fire Vægge! De har lovet mig, at jeg aldrig skulde stride mod mine Landsmænd, men allene mod Moscoviten — han har maaskee den rette Kugle med Morten Vingens Navn.

Sibirien, den 15de Mai 1721.

Hæder min Gud! Hvor underlige ere dine Veie! Mange tusinde Mile fra Danmark, færdes jeg her i et raat og sørgeligt Land: jeg gaaer over tilfrosne Floder og vader i Sne til Knærne; mens der hjemme er Skov og Mark iført sin grønne Sommerdragt. Udenfor mit gamle Kammervindue staar Abilden nu i Bloster, Irisken qviddrer i Stikkelsbærhækken, Støren sidder paa Kjelen og fløiter sit lystige Stykke, og Lærken synger høit i Sky. Her tuder Ulve og Bjørne, Høge og Ravne skringe i de sorte Skove. Hvor mon er Enden paa denne Udørk? Ak! hvor er Enden paa mit elendige Liv?

Riga, den 2den September 1743.

Skal jeg endnu opleve den Dag, da jeg seer mit Fødeland igjen? I fire og tive lange, sorigfulde Aar, i fire og tive Vintre har jeg jaget Zobel og Maar i Sibiens Skove! hvor

mæt af Livet har jeg alt længe – længe været! men jeg vil taalmodelig bie til min Herre og Frelser kalder mig. Han vil maaskee lægge mine trætte Lemmer til Hvile i min Fædrenejord – ak! hisset seer jeg det danske Flag, Korsets og Frelsens dyrebare Tegn! Min Sjel, lov Herren! alt hvad i mig er hans hellige Navn!

Falster, den 23de October 1743.

Atter nær ved Døden, og atter langt fra den! I Storm og Uveir nærmede jeg mig mit elskede Fødeland. Bølgerne knuste vort Skib og truede at opsluge os; men Herren frelste mig, hans Haand opholdt mig – han vil ei heller drage den fra mig nu, skjønndt fattig og halvnøgen jeg vandrer blandt Fremmede.

Corselidse, den 2den November 1743.

Et Fristed har jeg fundet, et Skjul fra Verdens Storme; en from og ædel Herre, som har taget mig i sit Brød, og lovet at søge for mig til min Dødedag. Saa skal jeg nu ikke mere skifte Bolig, førend de bære mig hen til den sidste.

Corselidse, den 1ste Mai 1744.

Hvilket yndigt Land er dog dette! Alt i sin fulde Flor! Skoven grøn og Marken grøn! Blomster allevegne! I Siberien er det endnu Vinter. Gud skee Lov for saadant et Bytte!

Min Herre holder meget af mig; jeg maae tidt sidde helle Timer og fortælle ham om Krigen og om alle de Landede, jeg har gjennemvandret. Og vil han gjerne høre, vil jeg gjerne snakke; det glæder mig at mindes mine mangfoldige udstandne Fataliteter.

Corselidse, den 2den Juli 1744.

O Du Barmhertighedens Fader! var denne bitre Skaal endnu tilbage! Skulle de gamle Saar oprives paa ny! ja, thi det var Dig saaledes behageligt! – Jeg har seet hende – hende? ak nei! ikke hende! en falden Engel har jeg seet, en Mørkhedens Gestalt – tidt har jeg ønsket mig Døden, men nu – nu ækles jeg ved Livet – jeg kan ikke skrive meer.

Corselidse, den 8de August 1744.

Det er ikke for min Plaiseer, at jeg atter tager Pennen; men dersom Nogen efter min Død skulle faae Øie paa denne Journal, skal han dog see, hvorlunde Synden lønner sine Børn.

Jeg gik hiin bedrøvelige Dag og forlystede mig med en Promenade i vor smukke Have. Som jeg gaaer forbi den aabne Stakitport, staaer der en Mand, hvis Ansigt forekom mig bekendt, uagtet et sortgraat tykt Skjæg og et skumelt Øiekast næsten forskrækkede mig. „Er Du ogsaa her?“ sagde han med et sært Grin. Stokken faldt fra min Haand, og alle mine Lemmer skjælvede – det var Jens! „Herre Du min Gud! sagde jeg: skal jeg finde Dig her? hvor er Frøken Sophie?“ Han stødte en høi Eed ud: „Frøkenskabet har S.... taget og Frueskabet med; men vil Du see min hjertelskede Kone, saa ligger hun derhenne og luger. Soffi! skreg han: her er en gammel Bekjendter!“ Da vendte hun sig halvt om – hun laae paa Knæerne tre Skridt fra mig – saae et Øieblik paa mig, og gav sig derpaa igjen til at luge. Jeg fornem ikke den mindste Bevægelse i hendes Ansigt – dette Ansigt! dette fornum saa deilige Ansigt! hvor var det forandret! blegguult, rynket, fortrædent saa det ud, som om det aldrig nogensinde havde smilet. En hullet Kyse med lange Laser af sorte Kniplinger, gjorde det endnu mørkere. Skidne Pjalter af Klæder,

som engang havde været smukke og fine, hang om hendes tykke ildedannede Krop. Jeg følte, at jeg var nærved at faae ondt, og ingen Taare kom i mine Øine. En Angst, en Vammelhed, som naar man pludselig seer en Hugorm, betog mig. Jeg kunde hverken tale eller røre mig af Stedet. Jens vakte mig igjen af min Bedøvelse. „Nu er hun nok ikke saa smuk, raabte han: som dengang hun krøb i Sengen til Dig?“ Jeg gyste. „Forgyldningen er slidt af, blev han ved: men det kjønne Sind har hun endnu, storiagtig og malicieusk er hun endnu, og Kneveren kan hun bruge. Hej! Naadig Frue! Snak lidt med os!“ Hun taug, og lod som hun ikke hørte det, skjøndt han raabte høit nok. „Nu viller det hende ikke, sagde han: men naar vi komme hjem, saa faaer hun nok Kjeften paa Gang. Har Du ikke til en Pæl, Morten! for gammel Kjendskabs Skyld?“ Jeg gav ham noget, og gik som i Søvn op til Gaarden. Ved Havedøren stod min Herre. „Kjender Du disse Mennesker?“ spurgte han. — „Ak Du gode Gud! svarte jeg: Ja, jeg har kjendt dem for mange Aar siden.“ — „Det er slette Folk, sagde han: hun er arrig og bandsat, og han drikker som en Svamp. De har boet et Par Aar i et Huus nede ved Stranden! Han fisker, og hun gjør Ugedage her i Haven. Hun skal være kommen af stikkelige Folk?“ Nu først brød mine Taarer frem og lettede mit beklemte Hjerter. Jeg fortalte ham, hvem hun var, og hans Forfærdelse blev ligesaa stor som min Bedrøvelse.

Corseidse, den 14de September 1744.

Jeg tvivler paa, at jeg her faaer blivende Sted. Mit Ophold behager mig ikke længer, siden jeg veed mig i Nærheden af hende, og ofte ikke kan undgaae at see hende. Endnu har jeg ikke talt med hende, for jeg skyer hende som en ond Aand. Jens søger mig med en Paastrængenhed, som hverken behager mig eller min Herre. Naar jeg lugter

hans Brændeviinsaande, er det som En bød mig Forgift at drikke. Han har fortalt mig deres Historie — o, hvor er den skrækkelig, væmmelig! I Danmark, i Tydskland har de flakket om fra en Stad til en anden — han spillede paa Valdhorn og hun sang og spillede paa Luth; derved opholdt de Livet, og naar dette ei kunde strække til, drev hun endnu een Næringsvei, som det sønderriver mit Hjerterte at tænke paa. Omsider maatte ogsaa denne ophøre, og de skulde have omkommet af Mangel, naar ikke min medlidende Herre havde forbarmet sig over dem. — Gud forlade mig det! Jeg kunde ønske mig tilbage i Siberien.

Corseidse, den 1ste Mai 1745.

Gud velsigne min rare, ædelmodige Herre! Han har nærket mit Ønske: at ende mine Dage i min Fødestavn; og derfor har han — mig uafvidende — skaffet mig en god Condition hos det nye Herskab paa Thiele. Paa Tirsdag skal jeg afseile med et Skib fra Stubbekjøbing — Gud lønne ham derfor i Evighed!

*Til Sejls mellem Sjælland og Samsøe,
den 4de Juni 1745.*

„Frygter ikke for dem, som allene ihjelslaae Legemet! men frygter for dem, som fordærve baade Legem og Sjeltillige!“ Jeg føler Kraften af disse Frelserens Ord. Da jeg i min Ungdom paa disse Bølger stod for Svenskens Kugler, var jeg bedre tilmode, end da jeg i Corseidse Have saae min Ungdoms faldne Engel. Kaarder og Kugler, Hug og Stik, Saar og Død ere Intet at regne mod Sjælens Fortæbelse, mod en uskyldig Sjæls Fordærvelse. Havde jeg dengang seet hendes skjønne Legeme sønderrevet af vilde Dyr, ikke kunde det saaledes have knugnet mit Bryst, som nu, da jeg fandt hende forspildt, fordærvet, foragtelig,

uden Redning fortabt. Som hun laae der og grov i Jorden, syntes mig, at hun begrov mit sidste Haab, min sidste Levning af Troe paa Ære og Dyd. Men jeg vil sige, som den gamle Tyrk, min Medfange i Siberien, altid sagde midt i de største Elendigheder: „Gud er stor!“ ja, og barmhjertig! Han kan og vil gjøre langt over hvad vi arme Mennesker forstaae.

Thiele, den 4de Juli 1745.

Omsider er jeg da indløben i min sidste Vinterhavn! Flere end tredive Aar er jeg omtumlet paa Verdens vilde Hav, for at ende, hvor jeg begyndte. Hvad har jeg udrettet? hvad har jeg vundet? En Grav – et Hvilested hos mine Forfædre. Det er Noget, og endda ikke saa Lidet: jeg har Venner og Bekjendtere her baade over og under Jorden. Der staaer endnu Abilden udenfor mit Vindue, den er ogsaa bleven ældre, der er Kræft i dens Stamme, Stormen har bøiet dens Hoved, og paa dens Grene groer Mosset ligesom graae Haar paa en Oldings Hoved. Ved Kirkeveien seer jeg den store Ask, under hvis Rod jeg begrov den stakkels Vaillant. Saaledes gjenkjender jeg mangt et Træe, mangan en lynngrøet Høi og selv de døde Stene, der staae her uforanderlige i Aartusinder, og see een Slægt efter den anden opvoxe og forgaae. Den Slægt, jeg kjendte, er nu ogsaa borte. Nyt Herskab, nye Tjenere – jeg er en Fremmed, en Udlænding blandt dem alle.

Thiele, den 2den Septbr. 1749.

Idag er det sex og halvtredsindstyve Aar siden jeg saae Verdens Lys! Herre Gud! hvor ere disse Aar blevne af? disse mange tusinde Dage? Hvor ere mine Ungdoms Glæder? de ere hos mine Ungdoms Venner. – Paa denne Aarsens Tid var det, vi ret nødde Jagtens Fornøielser. Hvor

lystigt gik det da til, naar vi om Morgenen droge ud; Jægerne raabte og Hundene gøjede, og Hestene trampede ligesaa utaalmelige som vi selv. Snart hjemløgte vi Urfuglene paa Heden, snart de vilde Dyr i Skoven – med Spil og Sang fore vi hen og hjem. Nu er her stille som i et Kloster, den naadige Herre bryder sig ikke om Jagten. Taus og ene gaer Skytten ud, og stille kommer han tilbage. Denne Slægt er traurig som jeg selv.

Thiele, den 12te Januar 1751.

En stille, herlig Vinternat! Alt hvad jeg seer, Blaait eller Hvidt. Maanen har jaget Stjernerne fra sig, den vil lyse alene. Saa deiligt skinnede den ogsaa engang for mange – mange Aar siden, da jeg var Kudsk for Frøken Sophie. Min unge Sjel straaledes ligesaa blankt og lysteligt som Maanen, og hendes var ogsaa reen, uplettet som denne nysfaldne Sne. Nu er min Sjel mørk som Heden, naar Vintersneen er borttøjet, og hendes – om hun endnu lever – maa ligne en siberisk Dal efter Oversvømmelse: mørkt-furet af Vandstrømme, trindt bestrøet med Tuer, Stene og nedvæltede Træer. „Ja, Herre! Herre! Tugter Du Noget med megen Straf for Misgjerning, da gjør Du, at dens ynkelige Skikkelse hensemelter som et Møl; visse! Alle Mennesker ere Forfængelighed!“

Føulium, den 12te Mai 1755.

I Søndags forrettede jeg førstegang mit Embede som Degn til Thiele og Vinge. Den naadige Herre kaldte mig paa sin Dødseng. Her boer jeg nu i min Faders Huus; men jeg boer her allene. Alle mine Ungdomsvenner ere forlængst gangne til Hvile; jeg er endnu tilbage, som et skaldet Træ paa Heden; men om føie Tid skal jeg samles til dem, og være den sidste af min Slægt. Disse Blade

skulle være det eneste Mærke om mig. Om Nogen - engang, naar jeg er død og borte - læser dem, da skal han sukke og sige: „Anlangendes et Menneske, hans Dage ere som Græs; som et Blomster paa Marken, saa skal han blomstre. Naar Veiret farer over det, da er det ikke mere, og dets Sted kjender det ikke mere. Men Herrens Mis-kundhed er fra Evighed og indtil Evighed.“